

Dàn ý phân tích bài thơ Viếng lăng Bác - Viễn Phương

Hướng dẫn lập dàn ý chi tiết đề văn phân tích bài thơ Viếng lăng Bác của nhà thơ Viễn Phương - Đề học tốt môn Văn lớp 9.

Dàn ý tham khảo phân tích bài Viếng lăng Bác của Viễn Phương

I. Mở bài

- Giới thiệu về tác phẩm và tác giả của bài *Viếng lăng Bác*
- + Bài thơ thể hiện lòng thành kính và niềm xúc động của nhà thơ đối với Người khi vào lăng viếng Bác.
- + Bài thơ có giọng trang trọng, tha thiết thể hiện niềm yêu thương, biết ơn Bác

II. Thân bài

1. Cảm xúc khi ở trước lăng

- Tình cảm chân thành giản dị, chân thành của tác giả Viễn Phương cũng chính là tấm lòng đau đáu thương nhớ Bác của người con miền Nam nói chung

“Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác”

- + Câu thơ gợi ra tâm trạng xúc động của một người từ chiến trường miền Nam bao nhiêu năm mong mỏi bây giờ được ra lăng viếng Bác

- + Đại từ xưng hô “con” rất gần gũi, thân thiết, ấm áp tình thân mật, diễn tả tâm trạng của người con ra thăm cha sau nhiều năm mong mỏi

- + Cách nói giảm nói tránh, cùng việc sử dụng từ “thăm” để giảm nhẹ nỗi đau mất mát, cũng là cách nói thân tình của diễn tả tâm trạng mong mỏi của tác giả

- Hình ảnh hàng tre là hình ảnh ẩn dụ đa nghĩa

- + Với tính chất tượng trưng, hình ảnh hàng tre gợi lên những liên tưởng thân thuộc của hình ảnh làng quê, đất nước đã thành biểu tượng của dân tộc

- + Cây tre tượng trưng cho khí chất, tâm hồn, sự thẳng thắn, kiên trung của con người Việt Nam

- + Từ “Ôi” cảm thán, biểu thị niềm xúc động tự hào về phẩm chất ngay thẳng, mạnh mẽ của dân tộc ta

Dàn ý phân tích bài thơ Viếng lăng Bác - Viễn Phương

2. Sự thương nhớ của tác giả khi đứng trước lăng Người

- Ở khổ thơ thứ hai tác giả tạo ra được cặp hình ảnh thực và ẩn dụ song đôi: mặt trời thiên nhiên rực rỡ và hình ảnh Người

+ Tác giả ẩn dụ hình ảnh mặt trời nói về Bác, người mang lại nguồn sống, ánh sáng hạnh phúc, ấm no cho dân tộc

- Hình ảnh dòng người đi trong thương nhớ, đây là hình ảnh thực diễn tả nỗi xúc động bồi hồi trong lòng tiếc thương kính cẩn của người dân khi vào lăng

- Hình ảnh thể hiện sự kết tinh đẹp đẽ “kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân”

+ Đoàn người vào viếng Bác là hình ảnh thực, đây còn là hình ảnh ẩn dụ đẹp đẽ, sáng tạo của nhà thơ: cuộc đời của dân tộc ta nở hoa dưới ánh sáng cách mạng của Bác

+ Bảy mươi chín mùa xuân: là hình ảnh hoán dụ chỉ số tuổi của Bác, cuộc đời Bác tận hiến cho sự phát triển của đất nước dân tộc

- Niềm biết ơn thành kính dần chuyển sang sự xúc động nghẹn ngào khi tác giả nhìn thấy Bác:

Bác nằm trong giấc ngủ bình yên

Giữa một vầng trăng sáng dịu hiền

+ Ánh sáng dịu nhẹ trong lăng gợi lên sự liên tưởng thú vị: “vầng trăng sáng dịu hiền”

+ Những vần thơ của Bác luôn gắn chặt với ánh trăng, hình ảnh “vầng trăng” gợi lên niềm xúc động, và khiến ta nghĩ tới tâm hồn thanh cao của Bác

+ Ở Người là sự hòa quyện giữa sự vĩ đại thanh cao với sự giản dị gần gũi

- Nhà thơ xúc động, đau xót trước sự ra đi mãi mãi của Người:

Vẫn biết trời xanh là mãi mãi

Mà sao nghe nhói ở trong tim

+ Dù Người ra đi, nhưng sự ra đi đó hóa thân vào thiên nhiên, vào dáng hình xứ sở, giống như Tố Hữu có viết “Bác sống như trời đất của ta”

Dàn ý phân tích bài thơ *Viếng lăng Bác* - Viễn Phương

+ Nỗi lòng “nghe nhói ở trong tim” của tác giả chính là sự quặn thắt tê tái trong đáy sâu tâm hồn khi đứng trước di hài của Người, đó chính là sự rung cảm chân thành của nhà thơ.

3. Cảm xúc khi rời lăng của nhà thơ

- Cuộc chia ly lưu luyến bịn rịn, thấm đẫm nước mắt của tác giả

+ Mai về miền Nam thương trào nước mắt: như một lời giã từ đặc biệt, lời nói diễn tả tình cảm sâu lắng, giản dị

+ Cảm xúc “dâng trào” nỗi luyến tiếc, bịn rịn, không muốn xa rời

+ Ước nguyện chân thành muốn được hóa thân thành “chim”, “cây tre”, “đóa hoa” để được ở gần bên Bác

+ Điệp từ “muốn làm” diễn tả trực tiếp và gián tiếp tâm trạng lưu luyến của nhà thơ

- Hình ảnh cây tre kết thúc bài thơ như một cách kết thúc khéo léo, hình ảnh cây tre trung hiếu được nhân hóa mang phẩm chất trung hiếu như con người

+ “Cây tre trung hiếu” mang bản chất của con người Việt Nam trung hiếu, thẳng thắn, bất khuất đó cũng là sự tự hứa sống có trách nhiệm với sự nghiệp của Người.

III. Kết bài

- *Viếng lăng Bác* là bài thơ đẹp và hay gây xúc động trong lòng người đọc. Nhân dân Việt Nam trung thành, xúc động với con đường cách mạng mà Người vạch ra.

- Thể hiện qua giọng điệu trang trọng và tha thiết, hình ảnh ẩn dụ đẹp và gợi cảm, ngôn ngữ bình dị, hàm súc.

Bài văn mẫu hay nhất

Trong thơ ca ca ngợi về chủ tịch Hồ Chí Minh thì có rất nhiều những tác phẩm thơ hay và đặc sắc. Thế nhưng không phải bài thơ viết về Bác nào cũng có thể nói được những xúc cảm đến nghẹn ngào như trong bài thơ *Viếng lăng Bác* của nhà thơ Viễn Phương.

Không thể phủ nhận được bài thơ *Viếng Lăng Bác* là một trong những bài thơ đã thành công trong việc diễn tả niềm kính yêu, sự xót thương và lòng biết ơn vô hạn của Viễn Phương đối với vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc – Hồ Chí Minh bằng một ngôn ngữ tinh tế, tâm tình và giàu xúc cảm.

Dàn ý phân tích bài thơ Viếng lăng Bác - Viễn Phương

Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác

Ngay từ câu thơ đầu tiên thì khi từ chiến trường miền Nam, nhà thơ Viễn Phương cũng đã mang theo trong mình với biết bao tình cảm thấm thiết của đồng bào và chiến sĩ ra viếng lăng Bác Hồ kính yêu. Có thể nói đây cũng chính là một cuộc hành hương của người chiến sĩ. Từ xa, nhà thơ đã nhìn thấy hàng tre ẩn hiện trong sương khói trên quảng trường Ba Đình lịch sử. Khi mà màn sương trong câu thơ gợi lên một không khí thiêng liêng gợi một miền cổ tích xa xưa. Ấn tượng đầu tiên với người con ở trong Nam khi ra đến lăng Bác cũng chính là hàng tre. Cây tre với dáng đứng thẳng cũng vô cùng quen thuộc với chúng ta và đặc biệt cây tre lại còn có đặc tính đứng thẳng, sống được ở nơi đất sỏi và đất bạc màu nữa. Hình ảnh hàng tre như tượng trưng cho sự cần cù, chịu thương chịu khó của người nông dân của con người Việt Nam.

Viễn Phương cũng thật tài tình khi ông cũng đã miêu tả cảnh quan (phía ngoài) lăng Bác, nhà thơ lúc này đây thật tinh tế khi ông tạo nên những suy nghĩ sâu sắc về phẩm chất tốt đẹp của nhân dân ta. Với khổ thơ tiếp theo nói về Bác. Bác Hồ cũng chính là một người con ưu tú của dân tộc và nói như Phạm Văn Đồng thì Bác là tinh hoa và khí phách của nhân dân Việt Nam.

Tiếp theo đó là hai câu thơ sóng nhau, hô ứng nhau với hai hình ảnh mặt trời. Một mặt trời thiên nhiên, rực rỡ, vĩnh hằng. Cứ như thường lệ mặt trời ngày ngày đi qua trên lăng và thấy ở trong lăng còn có mặt trời rất đỏ – Bác Hồ. Câu thơ ẩn dụ thật đẹp và mang lại cho người đọc những ấn tượng sâu xa biết bao nhiêu.

Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng

Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ.

Để có thể hòa nhập vào "dòng người" đến lăng viếng Bác, lúc này đây thì nhà thơ xúc động bồi hồi rồi thành kính cũng như nghiêm trang. Dòng người lúc này đây cũng như đang nối tiếp nhau đi viếng lăng Bác chẳng khác nào những tràng hoa có muôn sắc để có thể bày tỏ được lòng biết ơn, sự thành kính của nhân dân đối với Bác Hồ vĩ đại:

Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ

Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân.

Viễn Phương thật tài tình biết bao nhiêu như cũng đã sử dụng từ “Dâng” như cũng đã lại chứa đựng bao tình cảm, bao tình nghĩa. Nhà thơ Viễn Phương không nói "bảy chín tuổi" mà lại nói rằng “bảy mươi chín mùa xuân” có thể nhận thấy được đây chính là một cách nói rất thơ nữa.

Dàn ý phân tích bài thơ *Viếng lăng Bác* - Viễn Phương

Tiếp theo đến với khổ thơ thứ ba nói về sự vĩnh hằng bất diệt của Bác. Bác như chỉ đang nằm ngủ một giấc ngủ vô cùng bình yên trong một khung cảnh thơ mộng. Bác vốn yêu trăng lắm. Nhà thơ Viễn Phương bằng những cảm thấy "Bác yên ngủ" một cách thanh thản ở giữa một vầng trăng dịu hiền. Khi nhìn thấy Bác ngủ mà nhà thơ đau đớn, xúc động. Độc giả khi đọc thấy câu thơ "mà sao nghe nhói ở trong tim" diễn tả sự đau đớn, như quặn thắt và tiếc thương đến cực độ. Tác giả Viễn Phương dường như cũng lại có một lối viết hàm súc, đầy thi vị và có những câu chữ để lại nhiều ám ảnh trong lòng người đọc.

Ấn tượng nhất không thể không nói đến khổ thơ cuối nói lên cảm xúc của nhà thơ khi ra về. Đồng thời cũng lại biết bao lưu luyến, buồn thương. Nhà thơ Viễn Phương cũng đã thể hiện các ước muốn hóa thân làm "con chim hót", mong muốn có thể thành đóa hoa tỏa hương. Hơn hết chính là mong muốn làm cây tre trung hiếu mới để được đền ơn đáp nghĩa Người. Thông qua đây ta nhận được câu thơ sâu lắng, hình ảnh thơ đẹp và độc đáo, hay đó chính là những cách biểu hiện cảm xúc vô cùng Nam Bộ. Thực tế có thể đánh giá đây là những câu thơ trội nhất trong bài *Viếng lăng Bác*.

Bài thơ *Viếng lăng Bác*, bài thơ ngắn mà ý thơ, hình tượng thơ, cảm xúc thơ sâu lắng, đồng thời lại còn mang được một hàm súc và đẹp. Nhà thơ Viễn Phương đã chọn thể thơ mỗi câu tám từ, trong mỗi khổ bốn câu, toàn bài bốn khổ – một sự cân đối và vô cùng hài hòa để biểu hiện một giọng điệu thơ nghiêm trang, kính cẩn với Bác. Thực sự đây là một bài thơ hay, một bài ca ngân vang ca ngợi về Bác Hồ và thể hiện được một nỗi niềm của chính nhà thơ với Bác.

Các bạn vừa tham khảo hướng dẫn lập dàn ý cho đề bài *Phân tích bài thơ Viếng Lăng Bác của Viễn Phương* (chương trình Ngữ Văn 9). Truy cập kho tài liệu [Văn mẫu 9](#) để cập nhật thêm nhiều bài văn hay khác giúp bạn rèn luyện kỹ năng làm văn, chuẩn bị cho các kì thi và kiểm tra môn Văn. Chúc các bạn học tốt !